

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра образотворчого мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С.В.
“ 18 ” листопада 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
підготовки бакалавра
напряму 6.020205 – Образотворче мистецтво

Луцьк -2015

Робоча програма педагогічної практики для студентів за галуззю знань 0202 –
Мистецтво, напрям підготовки – Образотворче мистецтво

«24», 08 2015 р. с.

Розробник: Веремійчик Іван Маркович, доцент кафедри образотворчого мистецтва.

Робоча програма практики затверджена на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

протокол № 1 від «24» 08 2015 р.

Завідувач кафедри: (Лесик О.В.)

Робоча програма практики схвалена науково-методичною комісією інституту мистецтв

протокол № 2 від «14» 10 2015 р.

Голова науково – методичної комісії інституту _____

Шиманський П.Й.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 3 від «18» 11 2015 р.

Опис педагогічної практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів 4,5	Галузь знань <u>0202 Мистецтво</u>	Нормативна
	Напрямок підготовки <u>6.020205 Образотворче мистецтво</u>	
Загальна кількість годин 162	Спеціальність: <u>Образотворче мистецтво</u>	Рік підготовки:
		4-й
		семестр
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Бакалавр</u>	Самостійна робота 82год
		Індивідуальна робота: 80год
		Вид контролю <u>залік</u>

2. Мета та завдання педагогічної практики

Мета педагогічної практики – підготовка студентів до роботи вчителем образотворчого мистецтва, формування їх естетичних інтересів та професійної культури.

завдання практики:

1. Закріплення та поглиблення знань, що були набуті під час вивчення студентами предметів психолого-педагогічного циклу та дисциплін образотворчого мистецтва.
2. Формування у майбутніх вчителів практичних умінь та навичок, необхідних для роботи в загальноосвітній школі.
3. Виховання у студентів зацікавленого ставлення до художньої роботи з дітьми, потреби у самовдосконаленні та творчому розвитку.
4. Залучення майбутніх вчителів до науково-дослідної діяльності.
5. Набуття практичного досвіду художньо-творчої та педагогічної діяльності.

Організація та керівництво педагогічною практикою здійснюється дирекцією Інституту мистецтв через спеціально призначеного керівника. Розподіл практикантів по школах здійснюється згідно з наказом ректора університету таким чином, щоб у кожному навчальному закладі під керівництвом методиста проходили практику не більше 6 студентів.

За результатами педагогічної практики студент повинен:

знати:

- методичну літературу з образотворчого мистецтва;
- шкільну програму з дисципліни «Образотворче мистецтво» у 5-7 класах;
- структуру уроку з образотворчого мистецтва;
- складання план конспекту уроку та виховного заходу;
- методику проведення уроків та виховних заходів у 5-7 класах;
- педагогічні методи й прийоми навчально-виховної роботи з дитячим колективом;
- форму складання індивідуального плану роботи та ведення педагогічного щоденника;
- особливості складання психолого-педагогічної характеристики учня.

вміти:

- скласти індивідуальний план роботи педагогічної практики;
- скласти план-конспект уроку та виховного заходу;
- методично провести заплановані уроки та виховний захід;
- використовувати педагогічні методи й прийоми у навчально-виховному процесі;
- використовувати наочність, звичайну та мультимедійну дошку під час проведення уроку;
- скласти психолого-педагогічну характеристику учня.

3. Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання.
1. Підготовчий	<p><i>Залік-допуск</i> з педпрактики проводиться з метою перевірки готовності до практичної роботи в школі .</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Представити конспект опрацьованої методичної літератури за видами художньої діяльності дітей. 2. Бути обізнаними з підручниками, навчальними посібниками 5-7 класів загальноосвітньої школи. 3. Продемонструвати фрагмент уроку на заняттях з методики образотворчого мистецтва.
2. Ознайомлювальний	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знайомство з адміністрацією школи, вчителем образотворчого мистецтва, класними керівниками, учнями. 2. Ознайомлення з системою навчально-виховної роботи та матеріально-технічною базою школи. 3. Складання графіку роботи. <p>Протягом першого тижня студенти-практиканти повинні відвідати всі уроки образотворчого мистецтва у 5-7 класах.</p> <p>Дотримуючись плану навчально-виховної роботи школи, вчителя образотворчого мистецтва, класного керівника, студентам необхідно скласти індивідуальний графік: визначитись з класом, в якому проводитимуться уроки, спланувати дати</p>

	<p>проведення бесід, екскурсій та інших виховних заходів.</p> <p>4. Ведення педагогічного щоденника.</p> <p>3 першого по останній день перебування в школі до щоденника вносяться записи спостережень, аналізу уроків, бесід та інших педагогічних явищ.</p> <p>5. Вибір учня класу для проведення психолого-педагогічних досліджень.</p>
<p>3. Основний</p>	<p style="text-align: center;"><i>Навчально-виховна робота</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення уроків образотворчого мистецтва, в тому числі відкритого, залікового. 2. Оформлення планів-конспектів уроків образотворчого мистецтва, які були проведені у виділених класах. 3. Проведення як мінімум одного виховного позакласного заходу (вибір форми за бажанням): бесіда художньої тематики, вікторина, шкільне свято, конкурс малюнків, екскурсія у музеї, виставки. 4. Відвідування уроків та позакласних занять учителів; вивчення особливостей педагогічної творчості вчителів-новаторів. 5. Надання практичної допомоги вчителю у позакласній роботі, розробці дидактичних матеріалів, оформленні кабінетів образотворчого мистецтва. 6. Участь у семінарах, нарадах вчителів та педагогічних рад. 7. Робота з батьками: індивідуальні бесіди, виступи на батьківських зборах з повідомленням. <p style="text-align: center;"><i>Науково-дослідницька робота</i></p> <p>Наукова робота студента в школі спрямована на самоаналіз, удосконалення власної педагогічної діяльності та узагальнення досвіду кращих вчителів, що ведуть предмети художньо-естетичного циклу. Результатом такої роботи повинні стати вміння використовувати методи педагогічних досліджень, апробувати та визначити ефективність навчальної методики. За час практики студенти мають можливість нагромадити емпіричний та теоретичний матеріал для курсових та дипломних робіт, визначити умови підвищення ефективності навчально-виховної роботи в класі, підготувати експериментальний матеріал для рефератів, доповідей на наукових студентських конференціях.</p>
<p>4. Підсумковий</p>	<p><i>1. Підсумкова робота в школі:</i></p> <p>— участь в обговоренні педрадою школи</p>

	<p>результатів практики студентів;</p> <ul style="list-style-type: none"> — проведення залікових уроків; — обговорення досягнень кожного студента в заключній бесіді за участю вчителя образотворчого мистецтва, методиста, заступника директора з виховної роботи, студентів практикантів. <p><i>2. Звітна документація:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — звіт з педпрактики; — педагогічний щоденник; — плани конспектів з проведених уроків; — психолого-педагогічна характеристика учня (бакалаври), психолого-педагогічна характеристика класного колективу (спеціалісти); — план-конспект одного з виховних заходів: <p><i>3. Підсумкова конференція:</i> призначається через тиждень після закінчення практики. На ній демонструються кращі звітні та наочні матеріали студентів, обговорюються актуальні організаційно-методичні проблеми художньо-естетичного виховання школярів, визначається ступінь професійно-педагогічної готовності студентів до роботи в школі.</p>
--	--

4. Завдання для самостійної роботи

1. Скласти конспект опрацьованої методичної літератури за видами художньої діяльності дітей.
2. Ознайомитися з підручниками, навчальними посібниками 5-7 класів загальноосвітньої школи.
3. Ознайомитися зі зразками звітної документації.
4. Підготуватися до проведення фрагменту уроку на заняттях з методики образотворчого мистецтва.
5. Ознайомитися зі складанням плану-конспекту уроку з образотворчого мистецтва.
6. Ознайомитися у позашкільному закладі з методикою гурткової роботи.

5. Індивідуальні завдання

1. Бесіди з художньої тематики.
2. Бесіди з морально-етичного виховання.
3. Вікторини з образотворчого мистецтва.
4. Конкурси малюнків, виставки.
5. Екскурсії у музеї.
6. Розробка дидактичних матеріалів.

6. Методи та засоби діагностики результатів проходження практики

Види та форми контролю

- поточний (відвідування керівником практики проведених заходів);
- підсумковий (оцінка за проходження практики):
- індивідуальний;
- груповий.

Методи контролю

- ведення щоденника практики з вказівкою терміну проведення навчально-виховної роботи в школі
- відвідування та аналіз студентами проведених уроків;
- підготовка та проведення виховних заходів,
- ведення психолого-педагогічних спостережень за вихованцями;
- відвідування заходів методистами, вчителем-класоводом, дирекцією школи.

Загальний підсумок результатів проходження педпрактики – *залік*.

	Напрями роботи			Залік	Сума
	<i>Навчальна робота</i>	<i>Виховна робота</i>	<i>Організа ційно- педагогічна робота</i>	<i>Підсумковий контроль</i>	
Контрольне оцінювання	20	10	10	60	100

7. Розподіл балів які отримують студенти Навчальна робота

16-20 балів (відмінно) – студент якісно склав графік навчальної роботи (відвідування, проведення і аналіз уроків). Згідно методичних вимог підготував плани-конспекти уроків. У конспектах кожен етап уроку досконало роз’яснений. На високому науково-методичному рівні проводив уроки образотворчого мистецтва. Користувався під час пояснення наочністю, частково виготовленого власноруч. Досконало вмів керувати класом. Направляв учнів на творче вирішення завдання. Ґрунтовно володіє методикою викладання образотворчого мистецтва.

11-15 балів (добре) – студент склав графік навчальної роботи (відвідування, проведення і аналіз уроків). Підготував конспект уроку згідно методичних вимог. У конспекті етапи уроку роз’яснені. На належному науково-методичному рівні проводив уроки образотворчого мистецтва. Користувався під час пояснення наочністю. Вмів керувати класом. Направляв учнів на творче вирішення завдання. На належному рівні володіє методикою викладання образотворчого мистецтва.

6-10 балів (задовільно) – студент склав скорочений графік навчальної роботи (відвідування, проведення і аналіз уроків). Не всі конспекти уроку відповідають методичним вимогам. Не всі етапи уроку мають роз'яснені. На низькому науково-методичному рівні проводив уроки образотворчого мистецтва. Не користувався під час пояснення наочністю. Під час проведення уроків звертає увагу тільки на весь клас, з поля зору випадають учні, які заважають навчальному процесу. Слабо діє методикою викладання образотворчого мистецтва.

0-5 балів (незадовільно) – студент не склав графік навчальної роботи. конспекти уроків не відповідають методичним вимогам. Частково відображені етапи уроку у планах-конспектах. На дуже низькому методичному рівні проводив уроки образотворчого мистецтва. Не користувався під час пояснення наочністю. Зовсім не володіє класом. Не знає володіє методикою викладання образотворчого мистецтва.

Виховна робота

9-10 балів (відмінно) – студент брав активну участь у проведенні виховних заходів, як у визначеному класі, так і в межах школи. Згідно методичних вимог підготував план-конспект виховного заходу і провів його за власним сценарієм. Залучив до проведення заходу велику кількість учнів. Проводив у класах бесіди художнього циклу та інші актуальні теми, зокрема, і бесіди з батьками учнів. Організував конкурс малюнків, виставку, вікторину, екскурсію .

7-8 балів (добре) – студент брав участь у проведенні виховних заходів у визначеному класі. Згідно методичних вимог підготував план-конспект виховного заходу і провів його за типовим сценарієм. У проведенні заходу брали участь тільки активні учні. Проводив у класі бесіди художньої тематики та на окремі актуальні теми. Організував у класі конкурс малюнків, виставку. Володіє методикою виховної роботи.

4-6 балів (задовільно) – студент мало брав участі у виховних заходах з учнями класу. З недотриманням методичних вимог підготував план-конспект виховного заходу і провів його у вигляді лекції, не були задіяні учні. Організував у класі конкурс малюнків. Недостатньо володіє методикою виховної роботи.

0-3 балів (незадовільно) – студент майже не брав участі у виховних заходах класу. Підготовлений план-конспект виховного заходу не відповідає методичним вимогам і проведений захід у формі настанов. Не було організовано у класі конкурсів малюнків, виставок, вікторин, екскурсій. Не володіє методикою виховної роботи.

Організаційно-педагогічна робота

9-10 балів (відмінно) – студент ґрунтовно ознайомлений з системою навчально-виховної роботи школи, з навчально-методичним забезпеченням уроків образотворчого мистецтва. Проводив педагогічні дослідження, апробовуючи ефективність навчальної методики. Надавав практичну допомогу вчителю у проведенні батьківських зборів, позакласної роботи, розробці дидактичних матеріалів, оформленні кабінету образотворчого мистецтва. Проводив педагогічно-психологічні спостереження за учнями.

7-8 балів (добре) – студент ознайомлений з системою навчально-виховної роботи школи, з навчально-методичним забезпеченням уроків образотворчого мистецтва. Надавав практичну допомогу вчителю у позакласній роботі, розробці дидактичних матеріалів. Проводив педагогічно-психологічні спостереження за учнями.

4-6 балів (задовільно) – студент недостатньо ознайомлений з системою навчально-виховної роботи школи, з навчально-методичним забезпеченням уроків образотворчого мистецтва. Незначну практичну допомогу надавав вчителю у позакласній роботі, розробці дидактичних матеріалів. Педагогічно-психологічні спостереження проводив тільки під час проведення залікового уроку.

0-3 балів (незадовільно) – студент не ознайомлений з системою навчально-виховної роботи школи, з навчально-методичним забезпеченням уроків образотворчого мистецтва. Надавав незначну практичну допомогу вчителю у розробці дидактичних матеріалів. Педагогічно-психологічних спостережень за учнями не проводив.

Підсумковий контроль

51-60 балів (відмінно) – студент на підсумковій конференції поділився досвідом роботи з педпрактики, зробив висновки, побажання. Виконав у письмовій формі детально проаналізований звіт з педагогічної практики. Згідно методичних вимог розробив і подав у письмовій формі плани-конспекти проведення уроків та план-конспект одного з виховних заходів. Склав згідно методичних вимог психолого-педагогічну характеристику визначеного для нього класу. Якісне ведення педагогічного щоденника. Відмінна оцінка за проведену педпрактику з бази практики.

41-50 балів (добре) – студент прозвітував у письмовій формі за проведену практику. Розробив і подав у письмовій формі плани-конспекти проведення уроків та план-конспект одного з виховних заходів. У студента хороше ведення

педагогічного щоденника. Склав психолого-педагогічну характеристику визначеного для нього класу.

З бази практики хороша оцінка за проведену педпрактику.

26-40 балів (задовільно) – студент виконав у письмовій формі непроаналізований короткий звіт з педагогічної практики. З недотриманням методичних вимог розробив і подав у письмовій формі плани-конспекти проведення уроків та план-конспект одного з виховних заходів. Не всі пункти відображені у педагогічному щоденнику. Склав психолого-педагогічну характеристику визначеного для нього класу, недотримуючись методичних вимог.

З бази практики задовільна оцінка за проведену педпрактику.

0-25 балів (незадовільно) – студент не виконав звіту у письмовій формі за проведену педагогічну практику, тільки усно проаналізував. Розроблені студентом плани-конспекти уроків і виховного заходу повністю не відповідають навчально-методичним вимогам. У педагогічному щоденнику відображені не всі пункти. Не склав психолого-педагогічної характеристики визначеного для нього класу.

З бази практики негативна оцінка за період проходження педагогічної педпрактики.

8. Шкала оцінювання(національна та ECTS)

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
67-74	D	Задовільно	
60-66	E		
1-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано (повторне складання)

9. Методичне забезпечення

1. Методичний посібник до практичних занять для студентів «Художня праця в 3-4 класах».Луцьк: Вежа, Веремійчик І.М., 1996
2. Педагогічна практика студентів.– М.: Просвіта, Абдуліна О.А., Зарзкіна Н.М., 1989.
3. Зразки планів-конспектів уроків та виховних заходів.

10. Рекомендована література

1. Абдуліна О.А., Зарзкіна Н.М. Педагогічна практика студентів. — М.: Просвіта, 1989.

2. Грицюк Л.К., Завацька Л.А., Семенов О.С. Ігри та розваги у навчально-виховному процесі з учнями.—Луцьк:Ред.вид.ВНУ імені Лесі Українки, 1998.—148с.
3. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти.—К., 1982.—165с.
4. Костерин Н.П. Учебное рисование.—М.,1984.—228с.
5. Кошуба Л.І., Таран М.О. — Образотворче мистецтво в початковій школі: навчально-методичний посібник.—Тернопіль., 1999.—56с.
6. Методичні рекомендації з організації та проведення педагогічної практики студентів. Луцьк — 1996;
7. Ростовцев Н.Н. Методика проведення изобразительного искусства в школе.—М.,—242с.

11.Інформаційні ресурси

1. www.education.gov.ua - сайт Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbuv.gov.ua - сайт бібліотеки імені В.Вернадського.

Схема вивчення учня і складання психолого-педагогічної характеристики на нього

1. Загальні відомості про учня.

Прізвище, ім'я, школа, клас, вік, національність, який рік у цьому класі, як довго вчиться в цій школі, де вчився раніше.

Відомості про стан здоров'я учня та умови його життя і праці в сім'ї.

Стан здоров'я учня (за даними шкільного лікаря). Умови його життя в сім'ї, догляд за ним, режим його дня, допомога у виконанні шкільних завдань, участь учня у домашній праці, його дозвілля. Як сім'я допомагає школі у вихованні учня.

2. Успішність учня.

Показники успішності учня з окремих предметів. Якісна характеристика його досягнень і конкретних труднощів (якщо такі є) у засвоєнні навчального матеріалу з окремих дисциплін (засвоєння понять, вироблення умінь і навичок). Як учився учень в попередніх класах. Заходи, що вживались для поліпшення його успішності, результати їх.

3. Ставлення учня до навчання.

Усвідомлення учнем своїх обов'язків, почуття відповідальності за виконання їх. Ставлення до свого класу і школи. Відвідування занять, випадки невідвідування, запізнення та їх причини. Особливості навчальних інтересів учнів. Якими предметами або видами навчальної роботи учень більше цікавиться. Позашкільні його інтереси. Уважність учнів на уроках з різних предметів. Систематичність виконання домашніх завдань, випадки невиконання, їх причини. Ставлення учня до оцінки його роботи вчителем, до своїх успіхів і невдач у навчанні. Заходи, які вживались у справі виховання в учня свідомого ставлення до навчання, результати цих заходів.

4. Загальний розвиток учня. Рівень загального розвитку учня порівняно з іншими учнями його класу. Начитаність учня, його обізнаність з явищами природи і суспільного життя. Особливості сприймання, розуміння і запам'ятання учнем навчального матеріалу (основні способи, швидкість,

точність і міцність). Особливості уяви учня, його мислення (критичність, самостійність, швидкість). Вміння аналізувати факти, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати (все на конкретних прикладах). Культура його мови (багатство словника, вміння володіти ним, граматична правильність, логічність та інші якості мовного процесу). Загальні та спеціальні здібності учня, його нахили, пізнавальні, технічні, художні інтереси. Інтерес до питань світогляду, моралі, політики і науки, техніки, мистецтва, спорту. Читацькі інтереси. Професійна орієнтація. Методика розумової праці.

5. Громадсько-політична спрямованість учня та риси його характеру.

Інтерес учня до громадсько-політичного життя в нашій країні. Ставлення учня до вчителів, товаришів, класного колективу, до батьків. Виконання громадських доручень. Чи є в учня товариші і друзі, зміст і характер товаришування з ними. Участь у роботі гуртків, у громадському житті (вечори художньої самодіяльності, конкурси, екскурсії тощо). Суспільно-корисна робота поза школою. Дисципліна учня. Дотримувannya ним правил шкільної поведінки, випадки й обставини порушення їх, ініціатива в підтримуванні порядку і в боротьбі з його порушенням іншими учнями в класі. Ставлення учня до суспільної та державної власності, його емоційна вразливість, збудливість, урівноваженість, швидкість і характер перебігу психічних процесів (темперамент, типи нервової системи). Самостійність учня в роботі, його вміння працювати над шкільними завданнями, акуратність, охайність, ініціативність і наполегливість у виконанні їх. Любов до праці. Почуття впевненості у власних силах, почуття честі, власної гідності; скромність, самокритичність, правдивість, сміливість, рішучість, вміння володіти собою, самоконтроль та інші якості характеру учня, рівень розвитку самосвідомості. Потреби учня, його гігієнічні навички і звички, культура й естетика поведінки учня.

6. Висновки щодо роботи з учнем. Позитивні і негативні моменти в навчанні та поведінці учня. Причини його неуспішності (якщо він не встигає). Індивідуальні особливості учня, на які треба зважити в дальшій навчально-виховній роботі з ним. Конкретні заходи, що їх повинні здійснити школа і сім'я для дальшого поліпшення навчання і виховання учня. Спроби студента-практиканта реалізувати ці заходи, результати цих спроб.